

Krwawa Środa –71. rocznica

Już 71 lat minęło od tragicznych wydarzeń, kiedy wielu mieszkańców Kazimierza Dolnego i innych pobliskich miejscowości utraciło swoich najbliższych. Późną jesienią 1942 roku na naszych nadwiślańskich ziemiach rozegrał się prawdziwy dramat, budzący do dziś duże emocje, który historia nie bez przyczyny nazwała „Krwawą Środą”.

Aresztowania i egzekucje rozpoczęły się 18 listopada, mając na celu zdławienie ruchu oporu na lubelskim Powiślu i wszelkich przejawów współpracy mieszkańców z działającymi tutaj oddziałami partyzanckimi.

Niemiecki okupant dokonał licznych mordów i aresztowań na mieszkańcach wielu miejscowości: Kazimierza, Bochofnicy, Parchatki, Wierzchniowa, Jeziorszczyzny, Dąbrówki, Cholewianki, Witoszyna, Zbędownic, Rogowa, Włostowic ...

Podczas „Krwawej Środy” zginęło co najmniej 140 osób, zaś około 300 wywieziono do obozów koncentracyjnych. Jak nietrudno się domyślić, powrócili stamtąd nieliczni. Według badaczy akcja pacyfikacyjna w Kazimierzu Dolnym miała dość chaotyczny charakter. Świadczyć ma o tym fakt, że ofiary ginęły w różnych częściach miasta. Niestety dokładna liczba poległych do tej pory pozostaje nieznaną.

Najbardziej jednak brutalna akcja niemieckiego okupanta miała miejsce 22 listopada w Zbędownicach. Tego dnia, w niewielkiej miejscowości zjawił się specjalny od-

ział pacyfikacyjny stacjonujący w Puławach. Lokalna społeczność została ograbiona z całego dobytku, a w zamian za nieudzielenie informacji na temat partyzantów, oprawcy wydali wyrok tzw. sądu polowego, skazując wszystkich Zbędowniczian na śmierć przez rozstrzelanie. W tej dramatycznej akcji pacyfikacyjnej zginęło blisko 90 osób, z czego sporą część stanowiły dzieci. Wspomnieć należy, że mieszkańcy tej miejscowości swój hołd pomordowanym oddali już 3 listopada, organizując zaraz po Święcie Zmarłych uroczystą mszę w ich intencji. W uroczystościach tych brał również udział burmistrz Grzegorz Dunia, radni, pracownicy urzędu.

W 71. rocznicę Krwawej Środy – w poniedziałek 18 listopada – modlono się w intencji pomordowanych

Podatki w roku 2014

W dniu 26 listopada 2013 r. podczas XXIII sesji Rady Miejskiej radni uchwalili wysokość podatków, jakie będziemy w następnym roku wpłacać do miejskiej kasy. Wysokości poszczególnych stawek podatkowych proponował burmistrz Grzegorz Dunia. Radni w całości przychyliłi się do jego propozycji i uchwalili nowe podatki dokładnie w takiej samej wysokości, jak obowiązujące obecnie. Jedna z opłat – podatek leśny – uległa nawet obniżeniu (w związku z obniżeniem średniej ceny skupu drewna za 1m³, stanowiącej postawę do naliczania stawki tego podatku). Tym samym w roku następnym nic się nie zmienia i nie czeka nas wzrost opłat na rzecz gminy z tego tytułu. A to jest z pewnością dobra wiadomość.

Poniżej podajemy wysokości stawek poszczególnych podatków w 2014 roku:

A) Podatek od nieruchomości:

- a) **0,70 zł** – od 1 m² powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych lub ich części,
- b) **22,20 zł** – od 1 m² powierzchni użytkowej budynków lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej,
- c) **10,65 zł** od 1 m² powierzchni użytkowej budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym,
- d) **4,60 zł** – od 1 m² powierzchni użytkowej budynków lub ich części związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń,
- e) **7,60 zł** – od 1 m² powierzchni użytkowej pozostałych budynków lub ich części, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego,
- f) od budowli – 2% ich wartości,
- g) od 1 m² powierzchni gruntów:
 - 2) związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków – **0,86 zł**,
 - 3) od pozostałych gruntów, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego – **0,42 zł**,
- h) **4,51 zł** – od 1 ha powierzchni gruntów pod jeziorami, zajętych na zbiorniki wodne retencyjne lub elektrowni wodnych.

B) podatek rolny – 135 zł z hektara (bez zmian),

C) podatek leśny – 37,63 zł z hektara (obniżenie o 3,44 zł),

zarówno w kazimierskiej Farze, jak i w klasztorze OO. Franciszkanów, przy którym odbyły się miejskie uroczystości. Uczestniczyli w nich przedstawiciele władz miasta z burmistrzem na czele, powiatu puławskiego, instytucji publicznych, a także poczty sztandarowe jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, kombatanci, kazimierskie szkoły, mieszkańcy, a wśród nich liczni członkowie rodzin pomordowanych. Wyrazem naszej pamięci było złożenie pod murami klasztoru, na których widnieją tablice z nazwiskami ofiar, wieńców i wiązanek kwiatów, zapłonęły również znicze. Po zakończeniu głównych uroczystości wiązanek złożono również przy miejscach pamięci w Bochothnicy, Parchatce i Zbędowicach. Przy pomniku w Bochothnicy mieszkańcy wspominali wydarzenia, jakie wtedy się rozegrały w ich wsi: „Pamiętam Niemiec wszedł do domu i zapytał, czy jest w tym domu mężczyzna. Chodziło mu o naszego tatę, gdyż zabierano wszystkich mężczyzn. A nas było w domu sześcioro małych dzieci. Do dziś pamiętam łzy w oczach tego Niemca, gdy nas zobaczył – wiedział co się stanie z naszym tatą Miałam wtedy sześć lat” – opowiedziała swoją historię jedna z mieszkanki Bochothnicy. Natomiast burmistrz Grzegorz Dunia zaznaczył, że naszym obowiązkiem jest pamiętać i przekazywać tę pamięć młodym pokoleniom, dlatego dobrze jest widzieć wśród tu zebranych, przed tym pomnikiem, tak dużo dzieci, bo one poniosą tę pamięć dalej i przekażą swoim dzieciom” .

Bez zmian pozostają również wysokości podatku od środków transportowych, opłaty miejscowej oraz opłaty od posiadania psów (te są niezmiennie od kilku już lat).

W 2014 roku przebudowa drogi Czerniawy – Cholewianka – Dąbrówka

Potrzeba remontu dróg powiatowych przebiegających przez naszą gminę już od dawna jest przedmiotem zainteresowania mieszkańców, radnych, turystów. Powraca jako temat w zgłaszanych przez nich wnioskach. Dlatego też w roku bieżącym burmistrz Grzegorz Dunia podjął inicjatywę wspólnej z Powiatem Puławskim realizacji przebudowy drogi powiatowej Kazimierz – Wilków. Do tego pomysłu pozytywnie odniósł się Zarząd Powiatu. I tak dziś, przy współudziale środków rządowych remont głównej „powiatówki” ma duże szanse realizacji w następnym roku. Władze Powiatu Puławskiego i naszej gminy doszły do porozumienia, aby wspólnymi siłami zmodernizować drogę biegnącą od miasta w kierunku Wilkowa, aż do granic powiatu. Nasza Gmina za własne pieniądze opracowała dokumentację techniczną dotyczącą tej drogi i przekazała ją Powiatowi. Ten uzyskał wszelkie niezbędne uzgodnienia i pozwolenia i do końca września br. złożył kompletny wniosek o dofinansowanie z Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych na lata 2012–2015. W części kosztów przeprowadzenia remontu, które przypadają jako wkład własny Powiatu (50%) uczestniczyć będzie Gmina Kazimierz Dolny (ustalono, że wkład własny przypadnie pół na pół). Gmina w 2014 roku planuje przekazać dotację celową na to zadanie.

30 października 2013 r. Wojewoda Lubelski p. Jolanta Szolno – Koguc zatwierdziła wstępną listę rankingową złożonych wniosków o dofinansowanie zadań w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych – Etap II Bezpieczeństwo – Dostępność – Rozwój.

Na ten wieloletni program, popularnie zwany „schetynowkami”, rząd w latach 2012–2015 przeznaczył 2,7 miliarda złotych, w tym na 2014 i 2015 rok po 1 miliardzie. Z tej kwoty dla województwa lubelskiego w następnym roku przewiduje się do wykorzystania środki finansowe w kwocie 74,9 mln złotych. Zadania w ramach schetynowek mogą liczyć na dotację w wysokości nieprzekraczającej 50% kosztów ich realizacji, jednak nie więcej niż 3 mln złotych na jedno zadanie.

Część A listy ogłoszonej przez wojewodę obejmuje 38 projektów dotyczących dróg powiatowych, w części B znalazło się 88 projektów na przebudowę dróg gminnych.

Również Powiat Puławski w wyznaczonym przez Urząd Wojewódzki terminie złożył wniosek o dofinansowanie projekt pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 2529L Bochońnica – Kazimierz Dolny – Uściąg na odcinku od km 4+985,00 do km 6+433,00 oraz przebudowa drogi

powiatowej nr 2528L Kazimierz Dolny – Dobrze – Wilków na odcinku od km 0+000,00 do km 4+453,00 w miejscowościach: Kazimierz Dolny, Cholewianka, Dąbrówka”. Łączna długość planowanych do modernizacji dróg powiatowych na terenie naszej gminy wynosi blisko 6 km (dokładnie 5 901 m). Puławski wniosek znajduje się na wysokim, czwartym miejscu wspomnianej listy rankingowej. Ogłoszenie ostatecznej listy i przedłożenie zakwalifikowanych wniosków do zatwierdzenia przez ministra właściwego ds. administracji publicznej nastąpi do dnia 30 listopada br.

„Bardzo się cieszę, że to przedsięwzięcie ma wielką szansę realizacji w roku przyszłym, ma to wielkie znaczenie dla mieszkańców gminy, poprawi ono znacząco funkcje układu komunikacyjnego pomiędzy Kazimierzem a Wilkowem, zarówno w kontekście rozwoju turystyki, czy tworzącego się geoparku. Będzie to, co prawda znaczny wydatek w naszym budżecie, ale korzyści z całą pewnością przewyższą koszty inwestycji – mówi burmistrz Grzegorz Dunia, zaznaczając, że w przygotowanym projekcie budżetu gminy na przyszły rok są zabezpieczone środki w kwocie 905 559,00 złotych jako udział naszej gminy w realizacji remontu. – Mam nadzieję, że radni przy głosowaniu nad uchwałą budżetową pozytywnie odniosą się do tej pozycji wydatków”.

Zmiany przestrzenne w gminie – po wyłożeniu

W dniach od 5 sierpnia do 13 września 2013 r. w Zespole Szkół im. J. Koszczyca – Witkiewicza w Kazimierzu Dolnym można się było zapoznać z projektem zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kazimierz Dolny. Podczas wyłożenia do publicznego wglądu każdy zainteresowany mógł zapoznać się i wypowiedzieć swoją opinię dotyczącą rozwiązań przyjętych w sporządzonym projekcie. Zgodnie z art. 11 pkt 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012, poz. 647 ze zm.) osoby prawne

i fizyczne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej mogły wносить uwagi do wyłożonego projektu zmiany studium. Termin składania uwag upłynął 7 października br. informujemy, że do tego terminu wpłynęło 369 uwag od mieszkańców i osób posiadających tu działki. Uwagi te, po ich uporządkowaniu przekazano do pracowni projektowej, która przygotuje zmianę w studium.

W zależności od ilości i rodzaju uwag, które zostaną uwzględnione zależeć będzie dalszy sposób postępowania z dokumentem, jakim jest studium, tzn. może on zostać przedłożony pod obrady Rady Miejskiej w celu jego uchwalenia bądź skierowany ponownie do organów i instytucji w celu kolejnego uzyskania niezbędnych uzgodnień i opinii.

Zmiany w organizacji ruchu przy nowej siedzibie Muzeum

W związku z otwarciem nowej siedziby Muzeum Nadwiślańskiego w Kazimierzu Dolnym – Muzeum Sztuki Złotniczej nastąpiły zmiany w organizacji ruchu przy nowopowstałym budynku. W grudniu 2013 r. planowane jest uroczyste otwarcie Muzeum Sztuki Złotniczej – nowej siedziby Muzeum Nadwiślańskiego w Kazimierzu Dolnym. Obiekt ten powstał przy udziale środków unijnych i obecnie jest jedną z nowych reprezentacyjnych kamienic w centrum miasta. Co się w takim razie zmieni w dotychczasowej organizacji ruchu drogowego w jego okolicach? Otóż przy wjeździe na ul. Rynek od strony ulicy Nadrzecznej musiała powstać droga pożarowa, niezbędna, aby uzyskać pozwolenie na końcowy odbiór obiektu i tym samym jego użytkowanie. Warunek ten wynika z obowiązujących przepisów w zakresie ochrony przeciwpożarowej, a konkretnie z decyzji, jaką nałożył na Muzeum Komendant Powiatowej Straży Pożarnej w Puławach. Ponieważ wzdłuż Kamienicy Gdańskiej vis a vis nowego obiektu

miały swoje miejsca parkingowe osoby niepełnosprawne, pierwszy projekt zmiany ruchu uwzględniał ich zachowanie przy samym Dużym Rynku. Jednak to – zdaniem PSP w Puławach – nie rozwiązywało problemu, i aby wywiązać się z obowiązku zabezpieczenia drogi pożarowej, należało zlikwidować wszystkie koperty uprawniające do parkowania na tym odcinku. Urząd Miasta przychylił się do kolejnego wniosku Muzeum i wydał pozytywną opinię w tym zakresie. Nowa organizacja ruchu już została wykonana, tak więc należy zwracać uwagę na znaki, by nie zaparkować z „przywyczajenia”, teraz już w niedozwolonym miejscu. Należy dodać, że w niedawno opracowanej i wykonanej organizacji ruchu drogowego na terenie miasta miejsca dla osób niepełnosprawnych znalazły się na Małym Rynku.

Serdecznie zapraszamy do rozbudowanego obiektu Muzeum Nadwiślańskiego. Już za kilka dni będzie można podziwiać zbiory Muzeum Sztuki Złotniczej – jedynej tego typu placówki w Polsce. Przypominamy również, że uroczyste otwarcie budynku uświetni m.in. wernisaż wystawy pt. „Chaim Goldberg. Powrót do Kazimierza nad Wisłą”.

Sukcesy naszych przedszkolaków

22 listopada 2013 r. w Domu Chemika w Puławach rozstrzygnięto konkurs plastyczny „Dinek dba o zdrowie” ogłoszony przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Puławach w ramach realizacji programu edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”.

Brały w nim udział dzieci z przedszkoli miejskich w Puławach oraz z przedszkola w Kazimierzu Dolnym i Końskowoli.

Naszą placówkę reprezentował, zdobywając wyróżnienie, **Piotruś Kwiatuszewski** oraz **Lenka Świderska**, **Julia Łyszcz** i **Andrzejek Rodzik** – wszyscy otrzymali upominki za udział w konkursie.

Natomiast w niedzielę 24 listopada 2013 r. na krytej pływalni MOSiR w Puławach odbyły się Mistrzostwa Województwa Lubelskiego w pływaniu – jeden ze szczebli w ramach VII Mistrzostw Polskich w Pływaniu „Family Cup” 2013.

Family Cup to coroczny cykl zawodów sportowych dla amatorów w dyscyplinach takich jak: narciarstwo alpejskie, narciarstwo biegowe, snowboard, kolarstwo górskie, tenis oraz pływanie. Odbywają się w całym kraju już od kilkunastu lat i kładą nacisk na rodzinne uprawianie sportu.

W puławskiej pływackiej edycji imprezy mieszkanka naszej gminy – 6-letnia **Patrycja Krawiec** uczęszczająca do **Przedszkola z Oddziałami Integracyjnymi im. Marii Konopnickiej w Kazimierzu Dolnym** zdobyła **I miejsce** w kategorii A/K dzieci przedszkolnych przepływając dystans 12,5 m w czasie 16,88 sekundy. Patrycja płynęła nawet szybciej niż jej starsze koleżanki w wyższych kategoriach.

Serdeczne gratulacje dla wszystkich przedszkolaków.

Trzecia Wigilia Miejska

Radni Miasta i Gminy Kazimierz Dolny zapraszają wszystkich mieszkańców miasta i gminy oraz gości na Trzecią Wigilię Miejską, podczas drugiego dnia Jarmarku Świątecznego w **niedzielę 15 grudnia 2013 r. o godzinie 16⁰⁰**. Spotkamy się przy wspólnym stole ustawionym na kazimierskim rynku, dzieląc się opłatkiem i składając sobie życzenia. Każdy z mieszkańców może również wzbogacić nasz wigilijny stół – do czego zachęcamy. Serdecznie zapraszamy do wspólnego spotkania przy świątecznym drzewku na rynku.

Radni Rady Miejskiej

Apel

Szanowni Państwo. W związku z nową organizacją ruchu drogowego wprowadzoną na terenie Kazimierza zachęcam mieszkańców, szczególnie kierowców - użytkowników dróg do zwracania szczególnej uwagi na oznakowanie miasta. Pojawiły się nowe znaki, których dotychczas nie było, również lokalizacja miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych uległa zmianie. Zastosowanie się do nowych znaków pozwoli uniknąć ewentualnych, przykrych konsekwencji ze strony służb policyjnych. Nie jedźmy na tzw. „pamięć”. Obowiązkiem kierowców jest znać i przede wszystkim widzieć znaki drogowe.

Mirosław Opoka

*– Przewodniczący Komisji Zdrowia, Spraw Socjalnych,
Porządku Publicznego, Ochrony Środowiska i Rolnictwa
Rady Miejskiej w Kazimierzu Dolnym*

Mecz Polska – Niemcy

Grupa uczniów z Gminnego Zespołu Szkół w Kazimierzu Dolnym wraz z opiekunem panem Kamilem Wydrą wybrała się 19 listopada 2013 r. do Łęcznej na mecz piłkarski Reprezentacji U-20 **Polska – Niemcy**. Spotkanie odbyło się w ramach Turnieju Czterech Narodów i zgromadziło ponad 7,5 tys. kibiców z całej Lubelszczyzny. Niestety, Reprezentacja Polski przegrała 1-0, a bramkę w 55 minucie strzelił dla drużyny Niemiec Maximilian Thiel. I choć nie było sukcesu Polaków, to atmosfera na stadionie była fantastyczna, a oprawa godna meczu seniorskich reprezentacji. Każdy z kibiców dostał na pamiątkę szalik Reprezentacji Polski. „Mam nadzieję, że chłopcy są zadowoleni z wyjazdu. Może na wiosnę zorganizujemy następny” – powiedział opiekun pan Kamil Wydra. Wyjazd na mecz był dofinansowany ze środków Uczniowskiego Klubu Sportowego „Jantar” Kazimierz Dolny.

Promyczki na Skowieszynku

Pojawiły się w październiku 2009 roku. Dziś jest ich już 19. To przedszkolaki z punktu przedszkolnego przy Społecznej Szkole Podstawowej w Skowieszynku. Uczęszczają do niego trzy-, cztero- i pięciolatkami.

Starsze dzieci bawią się i uczą według obowiązującego programu. Młodsze – trzylatki – poprzez zabawę adaptują się do grupy i życia w przedszkolu, uspołeczniają się.

Wszystkie dzieci uczestniczą w dodatkowych zajęciach z języka angielskiego, rytmiki i gimnastyki. Mogą także pracować z logopedą. Uczą się współżycia w grupie, zachowania zasad higieny czy podczas wspólnych posiłków – zasad zdrowego odżywiania. Rozwijają swoje talenty plastyczne, taneczne czy aktorskie. Pod opieką dwóch pań nauczycielek – Ewy Rodzik i Magdaleny Wrótniak – przedszkolaki uczestniczą w życiu szkoły: śpiewają, tańczą i recytują na uroczystościach z okazji Dnia Matki, Ojca, Babci i Dziadka oraz na apelach z okazji świąt narodowych czy jasełek bożonarodzeniowych.

Rodzice bardzo chętnie angażują się w życie przedszkola. Dzieci zwiedzają bliższą i dalszą okolicę, jeżdżąc

na wycieczki do Kazimierza (rejsy statkiem, plac zabaw), do Wojciechowa (zoo), do Lublina na spektakle w Teatrze Muzycznym czy kolejką wąskotorową z Karczmisk do Polanówki.

Na codziennych spacerach przedszkolaki poznają najbliższą okolicę, odwiedzają zwierzęta w gospodarstwie agroturystycznym na Wylągach, chodzą do lasu.

Radosne uśmiechy „promyczków” na dobre zadomowiły się na wzgórzu w Skowieszynku.

Ewa Wolna

Nagrody Starosty Puławskiego

Starosta Puławski rokrocznie przyznaje nagrody osobom, które mają szczególny wkład w działalność kulturalną na terenie naszego powiatu. W tym roku, na wniosek Urzędu Miasta nagrodę otrzymali: **zespół Dziady Kazimierskie** wraz ze swoją managerką – **Joanną Stefańską** oraz **Robert Hózman Mirza Sulkiewicz**.

Zespół „Dziady Kazimierskie” powstał w 2011 roku i występuje w składzie: Paprodiad – Włodek Dembowski (wokół), Sergo – Sergiusz Odorowski (gitara), Rolf – Rafał Biskup (bas akustyczny), Sebol – Sebastian Pasik (gitara), Eddy – Michał Romanowski (bęben). W chwili obecnej zespół ma w swoim repertuarze 18 piosenek opisujących w dowcipny i oryginalny sposób urok i wyjątkowość Kazimierza. Niedawno został wydany debiutancki krążek zespołu „Kazimierniejszyn”, na którym znajduje się 12 utworów, w tym już kultowe „Tur de Kazimierz”, „Dolina Grodarza”, „Biała Dama” czy „PKP” – z udziałem dwóch kazimierskich raperów – Marcina Arbuza i Macieja Romańskiego.

Jak napisano we wniosku o przyznanie nagrody „Dziady Kazimierskie czerpią inspirację z lokalnych wartości, pozytywnie wpływają na integrację miejscowej społeczności, kształtują współczesną kazimierską kulturę oraz upowszechniają ją na skalę ogólnopolską”.

Jeśli ktoś choć raz był na koncercie Dziadów, doskonale rozumie co oznaczają słowa „integracja miejscowej społeczności”. Na koncerty przychodzą wszystkie grupy wiekowe – dzieci, młodzież, dorośli i starsi – wszyscy razem tańczą i śpiewają znane na pamięć teksty o swoim miasteczku.

Nagroda dla Roberta Sulkiewicza również nie powinna nikogo dziwić, nie trzeba go też specjalnie przedstawiać. Mieszka w Kazimierzu od 17 lat i znany jest ze swojego zaangażowania w sprawy miasta, zarówno w sferze kultury, jak i sportu. Pomysłodawca wielu inicjatyw, mający swój udział w znaczącej części imprez lokalnych, jak np. Lato Filmów, Festiwal Filmu i Sztuki Dwa Brzegi, Jarmark Świąteczny, obchody Dnia Kobiet „Kazimierz Bywa Kobietą”, Turniej Nalewek, itp. Zawsze otwarty na współpracę, służący radą i kreatywny. Jego najbardziej spektakularnym osiągnięciem w dziedzinie kultury był Festiwal Muzyki i Tradycji Klezmerskiej (siedem edycji), który przyciągał rzesze miłośników z całej Polski. Właściciel nieistniejącej już niestety kultowej Knajpy „U Fryzjera”, w której zorganizował blisko 300 koncertów muzyki klezmerskiej.

23 listopada 2013 r. w Puławskim Ośrodku Kultury „Dom Chemika” w ramach obchodów **Powiatowego Dnia Kultury** odbyło się uroczyste wręczenie nagród. Nagrody odebrali Robert Sulkiewicz, a w imieniu Dziadów Kazimierskich nieobecnych z powodu koncertu w Rzeszowie – Dorota Szczuka, zastępca dyrektora Kazimierskiego Ośrodka Kultury Promocji i Turystyki. Docenieni zostali również nasi twórcy ludowi, którzy prezentowali swoje prace na specjalnie przygotowanym stoisku – **Małgorzata Urban** – II miejsce w kategorii „Tkanina” oraz **Urszula Wojtalik-Sarnecka** – III miejsce w kategorii „Plastyka, obrzęd, zdobnictwo wnętrz i garncarstwo”.

W tym miejscu trzeba dodać, że w obchodach XIII Powiatowego Dnia Kultury uczestniczyli również uczniowie Szkoły Podstawowej w Rzeczycy: Katarzyna Grudzień, Jakub Furtas i Bartłomiej Kubiś. Wzięli oni udział w konkursie plastycznym „Kultura i ja”, którego tematem było wykonanie pracy plastycznej dotyczącej kultury, wydarzeń kulturalnych odbywających się na terenie powiatu puławskiego, obiektów kulturalnych, itp.

Uczeń klasy VI Bartłomiej Kubiś w kategorii dzieci starsze 10–13 lat zajął III miejsce.

Serdecznie gratulujemy!

Tablice na fasadzie domu przy ul. Rynek 2

W dniu 12 listopada 2013 r. wmurowano we frontową ścianę kamienicy pod adresem Rynek 2 (dom naprzeciw dawnej „Esterki”) dwie tablice upamiętniające znanych obywateli Kazimierza Dolnego. Jednym z nich jest **Konstanty Kifner**, kazimierski felczer, który wybudował ten piękny dom w 1919 r. i mieszkał w nim aż do swojej śmierci w 1972 r. (budynek wraz z okazałą Farą stanowi bodaj najczęściej malowany czy fotografowany fragment miasta); drugi to **Stanisław Jerzmanowski**, kazimierski notariusz i społecznik, który zamieszkiwał ten dom w la-

tach 1934–1941, zamordowany w obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu w 1941 r.

Obie tablice zaprojektowano i wmurowano staraniem rodzin upamiętnionych osób.

Wspomnienie o Stanisławie Jerzmanowskim:

Stanisław Jerzmanowski, 52-letnik prawnik z doświadczeniem w sądownictwie (także wojskowym), adwokat i notariusz, postanowieniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 listopada 1933 r. powołany został na stanowisko notariusza w Wydziale Hipotecznym Sądu Grodzkiego w Puławach z siedzibą w Kazimierzu Dolnym. Nową funkcję objął w dniu 1 stycznia 1934 r. od swego poprzednika notariusza Leona Marcolli.

Nowy kazimierski notariusz wraz z żoną Elżbietą zamieszkał w pięknym domu przy Rynku 26 (obecnie Rynek 2 – dom przy figurze psa), należącym do Konstantego Kifnera, kazimierskiego felczera.

Dzięki swej niezwyklej aktywności społecznej i talentowi towarzyskiemu Stanisław Jerzmanowski szybko wrósł w społeczność i sprawy swej nowej, małej ojczyzny. Był nie tylko prawnikiem. W ciągu 8-letniego życia w Kazimierzu działał i walczył o sprawy na wielu polach: edukacyjnym, społecznym, publicystycznym, ochrony i ratowania zabytków Kazimierza, politycznym, wreszcie konspiracyjnym, gdy we wrześniu 1939 r. skończyła się wolność. Walczył głównie piórem i słowem, wygłaszając przy różnych okazjach państwowych i oświatowych szereg tzw. odczytów, w których krzewił wiarę w nasze religijne wartości, utrwał pamięć o naszych bohaterach narodowych – Kazimierzu Wielkim, I. Paderewskim, J. Piłsudskim, M. Konopnickiej; uczył fundamentów prawo-państwowych – Konstytucji, idei sprawiedliwości, wychowania państwowego, tudzież zwalczał państwa antychrystów i podpalaczy świata, jakimi wtedy były Rosja sowiecka i Niemcy hitlerowskie. Już w 1935 r. ostrzegał przed niemieckim marszem ku wojnie, pisząc m.in.: „trzeba przeciwdziałać planom Hitlera, planom czystej rasy nordyckiej, gdyż plany te, krok za krokiem, prą do nowej zbrodni w dziejach ludzkości, to jest do nowej okropnej wojny. Jeszcze na razie jest obliczanie sił, jeszcze na papierze, dopiero rozwiązuje się zadania i plany, ale blisko jest godzina dwunasta, blisko godzina czynów, a nie słów”. Nie przypuszczał jednak chyba, że po paru latach od tej własnej przepowiedni sam stanie się bezpośrednią ofiarą niemieckiej, ludobójczej maszyny i to w samym środku piekła, jakim stał się KL Auschwitz.

Równie mocno Stanisław Jerzmanowski przejmował się sprawami ludzkimi, biedą, niesprawiedliwością, a nade wszystkim bezro-

bociem. Jako członek Powiatowego Komitetu Funduszu Pracy w Puławach próbował walczyć z tym wielkim nieszczęściem ludzkim.

Będąc aktywnym członkiem Towarzystwa Przyjaciół Kazimierza ze szczególnym zaangażowaniem występował na polu ratowania zabytków Kazimierza, wspierając swymi artykułami takich zasłużonych dla Kazimierza ludzi, jak prof. dr Tadeusz Pruszkowski czy architekt Karol Siciński, apelując do Polaków, a w szczególności do odwiedzających Kazimierz ludzi kultury i pióra, a także zamożnych i czasami snobujących się na Kazimierz letników i turystów o wsparcie tej walki darami serca i kieszeni. Pisał między innymi tak: „stare spichrze czekają i wołają swym milczeniem o ratunek, ratunek ten wymaga wielotysięcznych kosztów, którymi Towarzystwo nie rozporządza”. Cieszył się bardzo, gdy staraniem Towarzystwa udało się doprowadzić do pierwotnego piękna i stanu dwie historyczne kamienice w rynku pod Krzysztofem i pod Mikołajem, znacznym kosztem i trudem przy udziale Wojewódzkiego Konserwatora Józefa Dutkiewicza i pod nadzorem architekta Karola Sicińskiego.

Jako „nowonabyty” kazimierzanie zżymał się czasami na samą nazwę miasta, pisząc tak: „dużo wypisuje się o Kazimierzu Dolnym, który właściwie powinien się nazywać Kazimierzem Królewskim, tyle majestatu drzemie w starych murach pamiętających pobyt Króla Kazimierza Wielkiego, tego budowniczego Polski podług wzorów płynących ku nam z Zachodu Europy”.

Nie był przy tym wszystkim typem śmiertelnie poważnego świętoszka. Pisywał też znacznie lżejsze rzeczy – drukowane w gazetach, w modnych wówczas odcinkach nowele i romanse z życia wyższych i niższych sfer. Poprzez wyimaginowaną rozgłośnię Kazimierza i rozgłośnię plażowe w żartobliwy sposób budził kazimierzanie do porannej gimnastyki i zapraszał na wykłady, np. prof. dr Galileusza Pokraki na temat „Wpływ pieśni pogrzebowych w dawnej Grecji na moralność właścicieli zakładów pogrzebowych”.

Był człowiekiem pogodnym i bardzo towarzyskim, skorym do żartów i zabawy. Był namiętym graczem w karty, potrafiącym spędzić przy stoliku, ku rozpaczy swej Żony, mimo wszystko wyrozumiałej, niejedną noc. Lubił bale i zabawy taneczne – sam je zresztą współorganizował np. z Ochotniczą Strażą Pożarną w Kazimierzu.

Wrzesień 1939 r. i okupacja niemiecka zweryfikowały wcześniejsze poglądy i działania wielu ludzi w Polsce. Mieszkańcy Kazimierza Dolnego egzamin z patriotyzmu zdali celująco. Zaświadczą o tym liczne akcje prowadzone przeciwko okupantom, poczynając od udziału w ratowaniu skarbów wawelskich przez grupę pod kierunkiem Leopolda Pizsa, liczna, bojowa partyzantka różnych zresztą opcji politycznych, w tym oddziały „Babinicza” i cichociemnego majora „Zapory”, akcja „Burza” i udział w wyzwoleniu Kazimierza. Zaświadczą o wybitnym patriotyzmie kazimierzan dramatyczne i krwawe wydarzenia jak aresztowania z 26 maja 1941 r. i „Krwawa Środa” z 1942 r. i – niestety – tragiczna, kilkusetosobowa lista najlepszych Obywateli Kazimierza, którzy życiem zapłacili za wolną Ojczyznę.

Również Stanisław Jerzmanowski pozostał wierny swojej wcześniejszej postawie. Razem z m.in. Leopoldem Piszem, Kazimierzem Baranowskim, Kazimierzem Kujawskim znalazł się w grupie osób, które w Kazimierzu Dolnym tworzyły zręby ruchu oporu: Służby Zwycięstwu Polski, przekształconej potem w Związek Walki Zbrojnej, a następnie w Armię Krajową. Konspiratorzy zbierali się w Jego mieszkaniu również po to, by słuchać ukrywanego przez Niego pod podłogą radia, za co groziły najsurowsze kary. Został też członkiem Polskiego Komitetu Pomocy w Puławach.

Represje wobec tych najbardziej aktywnych patriotów były kwestią czasu. W nocy 26 maja 1941 r. aresztowano ich w grupie 15 osób i przewieziono do katowni gestapo na Lubelski Zamek. Po przeszło 2-miesięcznym więzieniu, 30 lipca 1941 r., transport 658 więźniów przewieziony został wagonami towarowymi do niemieckiego obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu. Z posiadanej przez autora niniejszej publikacji niepełnej listy uczestników tego

transportu wynika, że byli w nim następujący kazimierzanie, którzy od tamtej pory stali się dla Niemców tylko numerami: Józef Lewin nr 19214, Henryk Blicharski nr 19550, Stanisław Jerzmanowski nr 19570, Jerzy Sarzyński nr 19569, Kazimierz Kujawski nr 19580. Więźniów odarto niemal ze wszystkiego: ubrań i rzeczy osobistych, zdrowia, imion i nazwisk, a przede wszystkim z godności ludzkiej. Odzianych w więzienne pasiaki pognano do niewolniczej pracy. Jeszcze żyli, ale dni większości z Nich były policzone.

Nr 19570–Stanisław Jerzmanowski – został skreślony z listy żywych po niespełna 4 miesiącach, w dniu 26 listopada 1941 r. (w wieku 60 lat), nr 19569 – Jerzy Sarzyński w dniu 17 lipca 1942 r. (w wieku 20 lat). Z listy 658 więźniów przywiezionych do Auschwitz w dniu 30 lipca 1941 r. w obozie zamordowano 90%.

Pamiętajmy o Nich wszystkich. Pamiętajmy o Stanisławie Jerzmanowskim i Jego kazimierskich towarzyszach niewoli i śmierci. Dobrze zasłużyli się Kazimierzowi Dolnemu i Polsce.

Zygmunt Jerzmanowski

Zaproszenie

Serdecznie wszystkich zapraszamy do udziału w 7. Jarmarku Świątecznym i Ogólnopolskim Kiermaszu Smaków Regionalnych „Zasmakuj w Kazimierzu”, który odbędzie się w dniach 14-15 grudnia 2013 r. na kazimierskim rynku. Przewidziano moc atrakcji.

Czy wiecie, że

■ W dniu 4 grudnia 2013 r. w Kazimierskim Ośrodku Kultury, Promocji i Turystyki odbędzie się uroczystość Jubileuszu 50-lecia Pożycia Małżeńskiego. Złote Gody świętować będzie 11 par małżeńskich z gminy Kazimierz Dolny. Jubilaci zostaną uhonorowani medalami za długoletnie pożycie nadawanymi przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

■ Kazimierski Ośrodek Kultury, Promocji i Turystyki ma już nowego dyrektora. Od 1 grudnia 2013 r. stanowisko objął p. **Mariusz Płoszaj – Mazurek** z Puław wyłoniony w październikowym konkursie.

Wydawca: Gmina Kazimierz Dolny
Adres red.: ul. Senatorska 5, 24–120 Kazimierz Dolny
Red. nac.: Małgorzata Kuś
Zdjęcia: UM w Kazimierzu Dolnym
Druk: Drukarnia STANDRUK, Lublin